

Bir Jako Papağanda (Psittacus erithacus) Periorbital Apse ve Sağıaltımı

Periorbitally located abscess and it's treatment in an African Grey Parrot (Psittacus erithacus)

Volkan M.Yaprakcı^{1*}, Z.Kadir Sarıtaş¹, Turan Civelek², C.Çağrı Cıngır²

¹ Afyon Kocatepe Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi A.D., ANS Kampüsü, 03200, Afyonkarahisar

² Afyon Kocatepe Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları A.D., ANS Kampüsü, 03200, Afyonkarahisar.

Sayın Editör;

Çalışma materyalini Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalına getirilen 300 - 350 gr ağırlığında 3 yaşlı erkek bir Jako Papağan oluşturdu. Yapılan muayenede sağ gözde blefarokonjunktivitis ve periorbital alanda, alt göz kapağının 1 mm caudo-ventralinde 2 x 2 cm boyutunda yuvarlak şişkinlik belirlendi (Resim 1). Hastanın zaptıraptı yapıldıktan sonra maske ile %3 isofluran ile anestezisi indüksiyonu yapıldı ve %1,5 ile idamesi sağlandı. Şişkinliğe içeriğin yerçekimi yardımıyla drenajının sağlanması amacıyla ventralinden punksiyon yapıldı ve içeriğin kazeifiye apse olduğu görüldü. Kazeifiye içerik tamamen dışarı alınarak drene edildi. Oluşan poş için %1'lik povidon-iodin solüsyonu hazırlandı ve poş irriga edilerek yıkandı. Gözü için tobramisin oftalmik damla (Tobrased®, Bilim İlaç, İstanbul, Türkiye) önerildi. İçme suyuna enrofloxacin 10mg/kg/gün (Baytril® %10, Bayer, Shawnee Mission, KS, USA) oral yolla 7 gün süreyle

alması için öneride bulunuldu. Hasta uyandıktan sonra taburcu edildi. 1 hafta sonra kontrole çağırıldı ve yara pansumanı yapıldı. Hasta sahibi maliyeti nedeniyle mikrobiyolojik muayeneyi tercih etmemiştir. Hasta sahibiyle yapılan kişisel görüşmede hastanın genel durumunun düzeldiği yaranın sekel kalmadan iyileştiği öğrenildi.

Resim 1. Jako Papağanda periorbital apse (*)

Figure 1. Periorbitally located abscess in an African Grey Parrot (*)

Şişmiş göz kapakları; karaciğer veya pankreatik bir hastalığın sonucu, nasolakrimal kanalların konjunktiva hiperkeratozu veya epitelyal mukozada kalınlaşmadan oluşan tıkanma sonucu olabilmektedir (Willis ve Wilkie 1999). Periorbital myositlerin protozoel enfeksiyonlara bağlı olabildiği vurgulanmaktadır (Willis ve Wilkie 1999). Papağanlara ait ağız boşluğunda bulunan apselerde klebsiella, torulopsis candida mantarı, bacillus türü ve enterococcus türü bakterilerin izole edildiği vurgulanmaktadır (Anderson 1997). Yine başka bir kaynakta oluşan apselerin beslenme bozukluklarından ileri geldiği belirtilmektedir (Phillips 1986). Beslenme bozukluklarıyla ilgili konjunktival ve respiratorik sorunların temelinde hipovitaminöz A olduğu bildirilmektedir. Çalışmamızda ayrıca tanıda apse oluşumu ve içeriğın sekonder kazeifikasyonu dışında belirgin bulguya rastlanmamıştır. Papağanlarda sık olarak görülen granülomların yabancı cisimler, neoplastik oluşumlar veya tiroglossal kanal kistlerinden köken aldığı vurgulanmaktadır (Anderson 1997). Bu çalışmada yapılan operasyon neticesinde derin dokulara fistülleşme veya vaskülarize neoplastik bir oluşumla karşılaşılmamıştır. Tedavisinde elde edilen antibiyogram sonucuna göre mantar etkenlerine karşı ketokonazol ve bakteriyel etkenlere karşı enrofloksasin kullanıldığı vurgulanmıştır. Bu çalışmamızda mikrobiyolojik tahlil yukarıda belirtilen nedenler sebebiyle mümkün olmadığından sadece antimikrobiyel tedavi yapılmıştır ve sonucunda iyileşme elde edilmiştir.

Papağanlarda bakteriyel enfeksiyonların tedavisinde kullanılan ilaçların yan etkisi olarak mantar enfeksiyonlarının görülmesi sık karşılaşılan bir durumdur. Yapılan araştırmada laktobacillus spp. solüsyonlarının oral uygulanmasının bu durumu azalttığı söylenmektedir (Anderson 1997). Bu çalışmada laktobacillus spp. uygulaması yapılmamıştır öte yandan iyileşme döneminde herhangi bir mantar enfeksiyonuyla karşılaşılmamıştır. Papağanlarda karşılaşılan periorbital apselerin tedavisinde cerrahi yöntemlerle apse drenajı ve sonrasında uygulanacak antimikrobiyel tedavi etkin bir çözüm yolu olabileceği kanaatine varılmıştır.

KAYNAKLAR

- Anderson, NL 1997. Recurrent Deep Foreign Body Granuloma in the Tongue of an African Grey Parrot (Psittacus erithacus timneh). Journal of Avian Medicine and Surgery 11(2): 105-109.
- Phillips, IR 1986. Parrots encountered in practice: a survey of one hundred and twelve cases. Journal of Small Animal Practice 27(3): 189-199.
- Willis, AM and Wilkie, DA (1999). Avian Ophthalmology, Part 2: Review of Ophthalmic Diseases, In: Journal of Avian Medicine and Surgery, Association of Avian Veterinarians. 13: 245-251.